

NATURRESERVAT

Välkommen till Jällabjär – en gammal vulkan från dinosaurietid

Stiftklotterlaven växer i gamla ädellövsogar med hög luftfuktighet.
Opegrapha vermicellifera
A lichen

Koralltaggsvampen är en ovanlig vedsvamp som växer på gamla bokar här i Jällabjär.
Hericium coralloides
Coral tooth fungus

Dvärgfladdermusen behöver gamla ihåliga träd för sin dag- och vintervila. Den har kort vinterdvala så du kan se den både sen höst och tidig vår.
Pipistrellus pygmaeus
Soprano pipistrelle bat

Mörk jordhumla är en av våra mest vårpigga humlor. Och sälgen bjuder på frukost i form av näringrikt pollen.
Bombus terrestris
Buff tailed bumblebee

Tidigt på våren kan du se **ärtsångaren** leta insekter i sälgens blommor.
Sylvia curruca
Lesser whitethroat

Markerade leder tar dig genom ett omväxlande, uråldrigt beteslandskap, genom lummig skogar och upp på en gammal vulkan. I betesmarken finns det gott om buskar, vidkroniga gamla ekar och bokar, och massor av äppelträd. Längst i söder finns bord och bänkar, och Skåneledens vindskydd med grillplats. Välkommen ut.

Från vulkan till bokskog

När du ser Jällabjärs topp resa sig 50 meter över omgivningarna kan du nästan föreställa dig vulkanen som för omkring 190 miljoner år sedan spred glödande lava, rök och aska. Klimatet var då varmt och fuktigt med kottepalmer och jätteorbunkar – det var Jura, dinosauriernas tid. Sedan dess har kontinentalplattorna sakta rört sig norrut så att Skåne har flyttats till dagens betydligt svalare läge.

Det som är kvar av vulkanen idag är utloppskanalen där magman stelnat till sexkantiga basaltpelare. Basalt är en hård, svart bergart, som ger en näringsrik jord när den vittrar. I de frodiga lövskogarna trivs växter som gulsippa och smånunneört och på våren sjuder trädkronorna av aktivitet och fågelsång.

En blomstrand betesmark

Under århundraden har byarna Röstänga och Kolema haft sina djur på bete här och grisarna bökandes efter ollon under bokarna.

Både skogen och betesmarken var på den tiden mer öppen och ljus.

I dag har skogen slutit sig runt vulkankuppen men du kan se spår av tidigare generationers mödor i form av stengårdsgårdar och odlingsrösen. En del gamla träd har vida kronor – de växte upp i ett öppet landskap där de kunde sträcka ut sina grenar. På dessa gammelträd växer ovanliga lavar och svampar och i håligheter kan både fåglar och fladdermöss ha sina bon.

Besöker du betesmarken i maj möts du av blommande äppelträd och hagtorn. Mellan enar och gamla hagmarksträd betar korna i lugn och ro. Marken pryds av ljung, blåklöcker och mer ovanliga örter, som slättergubbe och blåsuga. Skyddande och blommande träd och buskar lockar både insekter och fåglar. Här kan du se en hagtornsfjäril fladdra förbi på skira vingar eller höra ärtsångarens klara sång inifrån en buske.

Smånunneörten trivs i näringsrika lövskogar.
Corydalis intermedia
A poppy

Stenknäcken är en av många fåglar som trivs i den frodiga bokskogen. Den kan knäcka en körsbärskärna med sin kraftiga näbb.
Coccothraustes coccothraustes
Hawfinch

0 500
Meter

- Lövskog
Deciduous woodland
- Blandskog
Mixed woodland
- Betesmark
Open land / Pasture
- Odlad mark
Arable land
- Höjdkurva
Contour line
- Reservatsgräns
Reserve boundary
- Bilvägar
Roads
- Gul led 3,2 km
Yellow trail 3,2 km
- Blå led 3,4 km
Blue trail 3,4 km
- Skåneleden
Skåneleden trail

- Vägbom
Barrier
- P
Parkering
Car park
- Rastbord
Picnic table
- Vindskydd
Shelter
- Eldplats
Permitted fire site
- Torrdrass
Toilet
- Här är du
You are here

Marked trails lead you through a varied, ancient, grazed landscape, through lush woodlands and up an ancient volcano. The pasture is full of bushes, old, open-grown oak and beech trees, and lots of apple trees. Furthest to the south, there are tables and benches, and the Skåneleden Trail shelter with a barbeque area. Welcome!

When you see the top of Jällabjär rise above the surroundings, you can almost imagine the volcano that some 190 million years ago spewed out glowing lava, smoke, and ash.

Today, the woodland has closed in around the top of the extinct volcano, but you can see remains from historic generations' agriculture in the form of stone walls and cairns. Some of the old trees have extensive crowns – they grew up in an open landscape where they could stretch out their branches. Unusual lichens and fungi grow on these old trees, and birds and bats can nest in their hollows.

If you visit the pasture in May, you will be greeted by flowering apple trees and hawthorns. Heather, harebells, and more unusual herbs, such as leopard's bane and bugle grow here. Flowering trees and bushes that also provide shelter, attract both insects and birds. Here you might see a black-veined white butterfly fluttering by or hear the clear song of the lesser whitethroat from inside a bush.

Blåsuga
Ajuga pyramidalis
Bugle

Hagtorn
Crataegus sp.
Hawthorn

I maj blommar den lilaskimrande blåsugan. Den trivs i ogödslade betesmarker, som här i Jällabjär.

Hagtornsfjäril
Aporia crataegi
Black-veined white butterfly

Naturreservatet Jällabjär bildades 1977 och omfattar ca 148 ha. Syftet med reservatet är att bevara och utveckla biologisk mångfald och att skydda, vårda och utveckla områdets naturmiljöer, samt att inom ramen för detta tillgodose behovet av områden för friluftslivet och möjliggöra upplevelser av reservatets kulturlämnningar och unika geologi.

Området ingår i EU:s ekologiska nätverk av skyddade områden, Natura 2000. Nätverket skapades för att hejda utrotningen av växter och djur och för att skydda deras livsmiljöer.

Reservatet förvaltas av Länsstyrelsen Skåne: www.lansstyrelsen.se/skane

Länsstyrelsen
Skåne